

Provinciale Staten van Noord-Holland

Voordracht 47

Haarlem, 22 mei 2012

Onderwerp: Statenvoordracht verbeteren werkwijze PS en commissies en aantal duocommissieleden

Bijlagen:

- ontwerpbesluit
- concept-onderzoeksopzet duocommissieleden

1. Inleiding

Op 24 oktober 2011 heeft het presidium de 'Vorbereidingscommissie evaluatiecriteria' ingesteld (hierna: Vorbereidingscommissie). De Vorbereidingscommissie kent als leden de heer Struben (D66, voorzitter), de heer Loggen¹ (VVD), de heer Den Uijl (PvdA), de heer Kardol (CU-SGP) en de heer Leever (ONH). De commissie kreeg de opdracht uiterlijk april 2012 criteria te leveren voor evaluaties van een drietal thema's:

- de werkwijze van PS en commissies;
- het 'vergaderschema' (hieronder valt ook de spreekijdregeling van PS);
- het 'aantal duocommissieleden'.

Het evalueren van deze thema's vloeit voort uit afspraken in het Coalitieakkoord 2011-2015 ('evaluatie van het terugbrengen van het aantal duocommissieleden tot maximaal één per fractie'), de op 9 mei 2011 door PS vastgestelde Statenvoordracht 38 'Spreekijdregeling van PS 2011-2015' en de op dezelfde datum vastgestelde Statenvoordracht 40, 'Vaststellen vergaderschema PS en commissies 2011'.

De Vorbereidingscommissie heeft zich niet beperkt tot het vinden van evaluatiecriteria maar heeft verbetervoorstellen gedaan betreffende de drie thema's. Dit vindt zijn oorsprong onder meer in het gegeven dat er aan het einde van de vorige Statenperiode reeds een aantal evaluatierapporten op de verschillende thema's zijn verschenen. Hierin komen knelpunten en mogelijke oplossingen voor de verbetering van de werkwijze van PS uitgebreid aan de orde.

Op 5 maart jl. heeft het presidium voorstellen van de Vorbereidingscommissie besproken gericht op aanpassingen van de 'werkwijze van PS en commissies', het 'vergaderschema' (en de spreekijdregeling van PS) en het 'aantal duocommissieleden'. Aan de hand van de gevoerde discussie heeft de Vorbereidingscommissie de voorstellen aangescherpt in een eindrapportage. Op 7 mei jl. heeft het presidium besloten om de in deze voordracht genoemde voorstellen uit de eindrapportage van de Vorbereidingscommissie ter bekrachtiging voor te leggen aan PS. De voorstellen die vallen onder de drie thema's zijn in deze voordracht gerangschikt onder A. verbeteren werkwijze PS, B. verbeteren werkwijze commissies en C. aantal duocommissieleden. Onder D ten slotte volgt een voorgestelde wijziging in het Reglement van orde van PS als gevolg van één van de voorstellen.

De voorstellen kennen een stapsgewijze benadering waarbij in eerste instantie en op korte termijn een aantal aanbevelingen ingevoerd kunnen worden. De voorstellen gaan uit van het overwegend voortzetten van de huidige situatie in Noord-Holland. Hiermee stopt het proces niet; het presidium

¹ De heer Loggen heeft mevrouw Driessen-Jansen vervangen als lid van de Vorbereidingscommissie per 6 februari 2012.

stelt ook voor verder te (laten) kijken naar fundamentele aanpassing van het democratische besluitvormingsproces in Provinciale Staten van Noord-Holland dat zich aanpast aan voortschrijdende maatschappelijke en technologische processen. Een volgende stap hiertoe is een verdere verkenning van lopende experimenten, die mogelijk van toepassing zijn op Noord-Holland.

2. De voorstellen

Het presidium doet op basis van de eindrapportage van de Voorbereidingscommissie de volgende voorstellen.

A. Verbeteren werkwijze PS

Vanuit het voornemen om tijdwinst te boeken in de statenvergadering in het kader van het verbeteren van de werkwijze van PS stelt het presidium aan PS voor:

1. de fracties te verzoeken om de inbreng in PS te beperken tot hoofdpunten en politieke stellingname;
2. dat toegewerkt wordt naar een opbouw van besluitvorming in drie fasen van:
 - a. oriëntatie en beeldvorming;
 - b. meningsvorming en advies in de commissies;
 - c. besluitvorming in PS, door:
 - de voorbereidingscommissie te verzoeken in overleg met de griffie en GS de werkprocessen zo in te richten dat in een vroeg(er) stadium (in de fase van oriëntatie en beeldvorming) bespreking van onderwerpen in de commissies plaats kan vinden;
 - de commissievoorzitters te verzoeken deze fasering te begeleiden, te handhaven en te monitoren in de commissies en er daarbij op te letten dat de inhoudelijke en politieke bespreking in afdoende mate plaatsvindt, en;
 - de commissie te laten besluiten om een stuk naar PS te sturen wanneer in de commissiebehandeling blijkt dat de inhoudelijke en technisch/financiële punten en het gevoerde debat duidelijk en afdoende zijn voor besluitvorming in PS;
 - per commissie onderwerpen te inventariseren op basis van de LTA en het Coalitieakkoord die zich lenen voor de indeling in fasen en afspraken te maken met de betreffende gedeputeerden, om duidelijk te krijgen wat de commissies van GS verwachten;
3. vanuit het vermoeden dat dit leidt tot een snellere afhandeling van de agenda een aantal vaste agendapunten te verplaatsen naar het einde van de agenda: het betreft het vragenuur, moties vreemd aan de orde van de dag en interpellaties,;
4. het vragenuur als volgt aan te passen:
 - de vragensteller krijgt in de eerste termijn drie minuten;
 - het antwoord van GS is even lang;
 - dan volgt een tweede termijn van een minuut;
 - in de tweede termijn wordt indien nodig voor aanvullende vragen van andere statenleden een minuut vrijgemaakt;
 - het vragenuur duurt maximaal een uur;
5. om interpellatievragen en vragen voor het vragenuur van technische aard vóórafgaand aan de Statenvergadering schriftelijk te laten beantwoorden door GS. De vragensteller kan dan in PS een kort statement maken en eventuele aanvullende vragen stellen;
6. om de huidige praktijk, interpellaties, moties vreemd aan de orde van de dag en interrupties niet onder de spreektijd vallen, te handhaven ;
7. de voorzitter van PS te verzoeken de spreektijden, ook die van GS, strikter te hanteren;
8. vooralsnog de spreektijdregeling van PS en het vergaderschema van PS en commissies te handhaven;
9. de eindtijd van de statenvergadering strikt te gaan handhaven, met inachtneming dat het voor de komende vijf statenvergaderingen een streven is, waarbij per vergadering een

- analyse gemaakt wordt waarom de eindtijd al dan niet uitloopt;
10. de Voorbereidingscommissie te verzoeken in samenwerking met de griffie de analyses te maken en terug te koppelen aan het presidium en een definitief voorstel aan te bieden aan het presidium in november 2012 en vervolgens aan PS.

B. Verbeteren werkwijze commissies

Het presidium stelt voor, vanuit het voornemen om alleen aanpassingen te plegen bij bewezen 'best practices' in het kader van het verbeteren van de werkwijze van de commissies:

11. de Voorbereidingscommissie te verzoeken bij andere overheden te kijken naar "best practices" (een kijkje in de keuken) en indien relevant het presidium te adviseren;
12. de interne portefeuilles Concerncontrol en Aanbevelingen onderzoeksrapport Triple-R van de commissie ZC&M naar de commissie WEB over te hevelen;
13. een eventuele wijziging van de toedeling van andere commissieonderdelen dan wel een wijziging van werkvormen nu niet door te voeren, waarbij de uitkomsten van het 'kijkje in de keuken' bij andere overheden door de Voorbereidingscommissie mogelijk tot nadere voorstellen zullen leiden.

C. Aantal duocommissieleden

Het presidium stelt voor om vooralsnog de huidige regeling van één duocommissielid per fractie te handhaven. Om goed voorbereid discussie te kunnen voeren over het aantal benodigde en gewenste duocommissieleden in de toekomst zal het presidium informatie laten vergaren en stelt voor:

14. hiertoe de voorgestelde onderzoeksopzet en -vragen vast te stellen (zie bijlage);
15. de Voorbereidingscommissie te verzoeken een onderzoeksopdracht te verstrekken aan een externe onafhankelijke deskundige op basis van een vergelijk tussen meerdere offertes.

D. Wijziging Reglement van Orde PS

In het Reglement van Orde PS 2007 is in artikel 44 lid 1 opgenomen dat het 'vragenuur' na afloop van de 'behandeling ingekomen stukken' op de agenda staat. Om de in voorstel 3 opgenomen wijziging van de plaats op de agenda van de agendapunten vragenuur, interpellaties en moties vreemd aan de orde van de dag door te kunnen voeren, moet het RvO PS 2007 hierop aangepast worden.

16. Voorgesteld wordt:

Artikel 46 Vragenuur

1 Tijdens de statenvergadering is er, na afloop van behandeling van de ingekomen stukken, gelegenheid tot het stellen van vragen vreemd aan de orde van de dag. De voorzitter bepaalt op welk tijdstip het vragenuur eindigt.

Te wijzigen in:

Artikel 46 Vragenuur

1 Tijdens de statenvergadering is er gelegenheid tot het stellen van vragen vreemd aan de orde van de dag. De voorzitter bepaalt op welk tijdstip het vragenuur eindigt.

3. Financiering en communicatie

Aan de onderdelen A en B van de voorstellen zijn geen kosten gebonden, anders dan kosten in relatie tot het onderzoek van de Voorbereidingscommissie naar 'best practices' bij andere overheden (het 'kijkje in de keuken'). Voor onderdeel C zullen kosten worden gemaakt t.b.v. de onderzoeksopdracht aan een externe onafhankelijke deskundige.

Ontwerpbesluit

Nr. 47

Provinciale staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van het presidium van 7 mei jl.;

besluiten:

A. Verbeteren werkwijze PS

1. de fracties te verzoeken om de inbreng in PS te beperken tot hoofdpunten en politieke stellingname;
2. dat toegewerkt wordt naar een opbouw van besluitvorming in drie fasen van:
 - a. oriëntatie en beeldvorming;
 - b. meningsvorming en advies in de commissies;
 - c. besluitvorming in PS, door:
 - de voorbereidingscommissie te verzoeken in overleg met de griffie en GS de werkprocessen zo in te richten dat in een vroeg(er) stadium (in de fase van oriëntatie en beeldvorming) bespreking van onderwerpen in de commissies plaats kan vinden;
 - de commissievoorzitters te verzoeken deze fasering te begeleiden, te handhaven en te monitoren in de commissies en er daarbij op te letten dat de inhoudelijke en politieke bespreking in afdoende mate plaatsvindt, en;
 - de commissie te laten besluiten om een stuk naar PS te sturen wanneer in de commissiebehandeling blijkt dat de inhoudelijke en technisch/financiële punten en het gevoerde debat duidelijk en afdoende zijn voor besluitvorming in PS;
 - per commissie onderwerpen te inventariseren op basis van de LTA en het Coalitieakkoord die zich lenen voor de indeling in fasen en afspraken te maken met de betreffende gedeputeerden, om duidelijk te krijgen wat de commissies van GS verwachten;
3. vanuit het vermoeden dat dit leidt tot een snellere afhandeling van de agenda een aantal vaste agendapunten te verplaatsen naar het einde van de agenda: het betreft het vragenuur, moties vreemd aan de orde van de dag en interpellaties,;
4. het vragenuur als volgt aan te passen:
 - de vragensteller krijgt in de eerste termijn drie minuten;
 - het antwoord van GS is even lang;
 - dan volgt een tweede termijn van een minuut;
 - in de tweede termijn wordt indien nodig voor aanvullende vragen van andere statenleden een minuut vrijgemaakt;
 - het vragenuur duurt maximaal een uur;
5. om interpellatievragen en vragen voor het vragenuur van technische aard vóórafgaand aan de Statenvergadering schriftelijk te laten beantwoorden door GS. De vragensteller kan dan in PS een kort statement maken en eventuele aanvullende vragen stellen;
6. om de huidige praktijk, interpellaties, moties vreemd aan de orde van de dag en interrupties niet onder de spreektijd vallen, te handhaven ;
7. de voorzitter van PS te verzoeken de spreektijden, ook die van GS, strikter te hanteren;
8. voorsnog de spreektijdregeling van PS en het vergaderschema van PS en commissies te handhaven;
9. de eindtijd van de statenvergadering strikt te gaan handhaven, met inachtneming dat het voor de komende vijf statenvergaderingen een streven is, waarbij per vergadering een analyse gemaakt wordt waarom de eindtijd al dan niet uitloopt;

10. de Voorbereidingscommissie te verzoeken in samenwerking met de griffie de analyses te maken en terug te koppelen aan het presidium en een definitief voorstel aan te bieden aan het presidium in november 2012 en vervolgens aan PS.

B. Verbeteren werkwijze commissies

11. de Voorbereidingscommissie te verzoeken bij andere overheden te kijken naar “best practices” (een kijkje in de keuken) en indien relevant het presidium te adviseren;
12. de interne portefeuilles Concerncontrol en Aanbevelingen onderzoeksrapport Triple-R van de commissie ZC&M naar de commissie WEB over te hevelen;
13. een eventuele wijziging van de toedeling van andere commissieonderdelen dan wel een wijziging van werkvormen nu niet door te voeren, waarbij de uitkomsten van het ‘kijkje in de keuken’ bij andere overheden door de Voorbereidingscommissie mogelijk tot nadere voorstellen zullen leiden.

C. Aantal duocommissieleden

Het presidium stelt voor om vooralsnog de huidige regeling van één duocommissielid per fractie te handhaven. Om goed voorbereid discussie te kunnen voeren over het aantal benodigde en gewenste duocommissieleden in de toekomst zal het presidium informatie laten vergaren en stelt voor:

14. hiertoe de voorgestelde onderzoeksopzet en -vragen vast te stellen die moet leiden tot informatie waarmee de discussie kan worden gevoerd over het aantal benodigde en gewenste duocommissieleden;
15. de Voorbereidingscommissie te verzoeken een onderzoeksopdracht te verstrekken aan een externe onafhankelijke deskundige op basis van een vergelijk tussen meerdere offertes.

D. Wijziging Rvo PS

16. Het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten als volgt te wijzigen:

Artikel 46 lid 1 komt te luiden:

Artikel 46 Vragenuur

1 Tijdens de statenvergadering is er gelegenheid tot het stellen van vragen vreemd aan de orde van de dag. De voorzitter bepaalt op welk tijdstip het vragenuur eindigt.

Haarlem, 4 juni 2012

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, waarnemend statengriffier

Bijlage: Concept-onderzoeksopzet duocommissieleden. Vastgesteld in het presidium van 5 maart 2012.

Aanleiding

Aan het begin van de huidige statenperiode hebben Provinciale Staten met het vaststellen van voordracht 41 besloten dat elke fractie maximaal één duocommissielid voor benoeming voor mag dragen². Dit lid kan worden benoemd in één of meer commissies als lid of als plaatsvervangend lid. De artikelen 10 tot en met 15 van de Provinciewet zijn van overeenkomstige toepassing. Voor het overige bestaan commissies uit statenleden. In voordracht 41 is afgesproken dat het aantal van 1 duolid per fractie geëvalueerd wordt. Om deze evaluatie voeding te geven, is behoefte aan informatie.

Vanuit het belang van opvolging is het minimum van 1 duolid vastgelegd als uitgangspunt. Het presidium van Provinciale Staten van Noord-Holland heeft voor dit onderzoek de volgende probleemstelling geformuleerd, bestaande uit een doel- en een vraagstelling:

Doelstelling: het ondersteunen van PS/het presidium bij het beoordelen van het benodigde en gewenste aantal duocommissieleden, zodat PS/het presidium een goede afweging kunnen maken of zij vinden dat het aantal duocommissieleden gehandhaafd of uitgebreid mag/moet worden.

Vraagstelling: Welke argumenten zijn er m.b.t. de positie en rol van een duocommissielid in het duale stelsel denkbaar vanuit verschillende invalshoeken, zoals de staatsrechtelijke, kiesrechtelijke en organisatorische invalshoek, die kunnen bijdragen aan het geven van een oordeel over het mogelijke en gewenste aantal duocommissieleden van de Noord-Hollandse statenfracties?

De vraagstelling wordt uitgewerkt in onderstaande onderzoeksvragen³:

1. Wat zijn de ontwikkelingen en wat is de context die heeft/hebben geleid tot de komst van het duocommissielid?
2. Hoe wordt in den lande bij gemeenten en provincies het duocommissielidmaatschap vorm gegeven?
3. Vanuit welke invalshoeken kan het duocommissielid beoordeeld worden? (Hierbij wordt gedacht aan: statenrechtelijke invalshoek, de democratische legitimering en de organisatorisch invalshoek. Met dat laatste wordt bedoeld: de kwaliteit en continuïteit van het politieke handwerk (bijvoorbeeld verdeling van werk(druk) en belasting voor (kleine en grote) fracties, bijdrage aan de commissievergadering etc.) en het kostenmatige aspect.)
4. Welke argumenten zijn vanuit de geïdentificeerde invalshoeken denkbaar voor het wel of niet hanteren van een bepaald aantal duocommissieleden voor een Statenfractie en kunnen deze argumenten ten opzichte van elkaar gewogen worden?

² Aan dit besluit ligt ten grondslag de afspraak in het Coalitieakkoord 2011-2015 'Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst' van de VVD, PvdA, CDA en D66 o het aantal duoliden terug te brengen tot één per fractie.

³ Deze vragen kunnen mogelijk aan de hand van de input uit de in te zamelen offertes en onderzoeksvoorstellen verder worden aangescherpt.